

ЗНАХІДКИ ЛИШАЙНИКІВ З ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ПРИРОДНОМУ ПАРКУ «СИНЕВІР»

Дослідження і моніторинг рідкісних таксонів живих організмів, в тому числі лишайників, є одним із головних завдань фахівця-біолога. Збереження біорізноманіття має велике значення для підтримання як окремих біоценозів, так і біосфери. У статті розглянуто морфологічні особливості та локалізацію представників ліхенобіоти, що знаходяться під охороною в НПП «Синевір».

*Ключові слова: Червона книга України, Національний природний парк «Синевір», *Lobaria pulmonaria* (L.) Hoffm., *Usnea florida* (L.) Web. in Wigg.*

Research and monitoring of rare taxa of living organisms, including lichens, is one of the main tasks of a biologist. Preservation of biodiversity is essential for maintaining both individual biocenoses and the biosphere. The article examines the morphological features and localization of lichen biota representatives, which are under protection in the "Synevyr" NPP.

*Key words: Red Data Book of Ukraine, Synevyr National Nature Park, *Lobaria pulmonaria* (L.) Hoffm., *Usnea florida* (L.) Web. in Wigg.*

У третьому виданні Червоної книги України (2009 р.) є відомості про 52 види представників ліхенобіоти [4]. Найбільша кількість видів з Червоної книги України зростає на корі дерев в Карпатському регіоні. Проте відомості про поширення цих видів потребують сучасних досліджень, тому що лісовий менеджмент та глобальні кліматичні зміни суттєво вплинули на популяції рідкісних видів лишайників.

Одним з найбільш вивчених в ліхенологічному аспекті Національних природних парків Карпат є НПП «Синевір», де відомо 183 види лишайників [1]. Серед цього різноманіття, ліхенологи відмічають п'ять видів, що включено до Червоної Книги України, зокрема *Lobaria pulmonaria*, *Gyalecta herculina*, *Melanelixia elegantula*, *Leptogium saturninum*, *Parmeliella triptophylla*. Проте для парку актуальним залишається виявлення нових локалітетів рідкісних видів лишайників.

Матеріалами для нашої роботи стали дослідження, які були проведені в Національному природному парку «Синевір» з 20 по 26 червня 2023 року. Були обстежені ділянки навколо озера Синевир, Дике та букові ліси біля полонини Красна. Було складено 15 описів лишайникових угруповань на корі дерев *Abies alba*, *Acer pseudoplatanus* та *Fagus sylvatica*. Назви лишайників наведено за «Продромус спорових рослин України: лишайники» [3].

В результаті досліджень видового складу ліхенобіоти букових пралісів Українських Карпат, було виявлено нові місцезнаходження *Lobaria pulmonaria* (L.) Hoffm. та *Usnea florida* (L.) Web. in Wigg. в межах НПП «Синевір». Останній вид виявився новим для Парку.

Lobaria pulmonaria (L.) Hoffm.

Слань листувата з невеликими заглибленнями, нижня поверхня майже вся опушена. Органами прикріплення слугують ризини. Плодові тіла – апотеції, зрідка формуються соралі [2].

Місцезнаходження: Національний природний парк «Синевір», озеро Синевір, на *Acer pseudoplatanus*, 19.06.2023, Н. Мазур та О. Ходосовцев (hum. observ.).

Usnea florida (L.) Web. in Wigg.

Слань куциста. Мають суцільний осьовий циліндр. Плодові тіла представлені апотеціями з світлими дисками, оточених війками [2].

Місцезнаходження: Національний природний парк «Синевір», на *Acer pseudoplatanus*, 19.06.2023, Н. Мазур та О. Ходосовцев (hum. observ.).

Отже, виявлені нові місцезнаходження лишайника *Lobaria pulmonaria* (L.) Hoffm. та виявлення нового для Національного природного парку «Синевір» виду *Usnea florida* (L.) Web. in Wigg., що включено до Червоної книги України, додають нових знань щодо поширення рідкісних видів в межах Карпат.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Національний природний парк «Синевір». Історія та сьогодення / кол. авторів; за ред. О.Б. Колесника, О.Г. Радченка. – Ужгород : ТДВ «Патент», 2019. – 440 с. : іл.
2. Окснер А.М. Флора лишайників України. – К.: Наук. думка, 1956. – 495 с.
3. Продромус спорових рослин України: лишайники [Текст] : [монографія] / С. Я. Кондратюк [та ін.] ; за ред. чл.-кор. НАН України П. М. Царенка ; [НАН України, Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного]. - Київ : Наукова думка, 2021. - 726 [3] с. : табл. - Текст укр., латин. - Бібліогр.: с. 670-706.
4. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я.П. Дідуха – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.

Науковий керівник доктор біологічних наук, професор Ходосовцев О.Є.